

Bolagsstyrningsrapport för 2022

Biogas i Jämtland-Härjedalen AB
Organisationsnummer 559388-8943

Fastställd av styrelsen 2023-02-20.

Dnr: BiogasJH-2023-008

Innehåll

1. Bakgrund och syfte.....	3
2. Allmänt om bolaget.....	3
2.1. Styrelsens sammansättning.....	3
2.1.1. Val av styrelsens ledamöter	3
2.1.2. Styrelsens arvoden	3
2.1.3. Styrelsemedlemmar	4
2.1.4. Styrelsens närvaro.....	4
2.2. Intressen i andra företag	5
2.3. Styrelsens arbete under året	5
2.3.1. Tvister.....	6
2.3.2. Utlämnande av allmänna handlingar	6
2.4. Styrelsens och verkställande direktörens utvärdering	6
2.5. Bolagets arbetsgrupp.....	6
2.6. Revisorer	7
3. Efterlevnad av styrande direktiv	7
3.1. Efterlevnad av det kommunala ändamålet	8
3.2. Efterlevnad av de kommunala befogenheterna	9
3.3. Efterlevnad av ägardirektiv.....	9
3.3.1. Uppföljning av uppdrag.....	9
3.3.2. Efterlevnad av övriga styrdokument	10
3.4. Internkontroll.....	10
3.4.1. Kontrollmiljö.....	10
3.4.2. Riskbedömning och kontrollaktiviteter	10
3.4.3. Uppföljning av bolagets interna kontroll	10
4. Ägardialog.....	11
5. Behandling av bolagsstyrningsrapporten	11

1. Bakgrund och syfte

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap. kommunallagen 9 § utöva en förstärkt uppsiktspflicht över kommun- och regionägda bolag och i årliga beslut för varje aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Syfte med en bolagsstyrningsrapport är att ge en beskrivning och underlag för ägarna hur bolaget bedriver sin verksamhet och uppfyller bolagets ändamål. Bolaget ges därmed möjlighet att själv beskriva sin syn på nytta och ändamål av sin verksamhet.

2. Allmänt om bolaget

Biogas i Jämtland-Härjedalen AB är ett kommunalt bolag som till 96,5% ägs av Östersunds kommun via Östersunds Rådhus AB (556593-7553). Övriga ägare med en ägarandel om vardera 0,5% är Bergs kommun, Bräcke kommun, Härjedalens kommun, Krokoms kommun, Ragunda kommun, Strömsunds kommun och Åre kommun.

Bolaget har enligt bolagsordningen till föremål för sin verksamhet att förbereda samt uppföra och driva en anläggning för rötning av avfall och uppgradering av rågas till fordonsgas och framställning av biogödsel och idka därmed förenlig verksamhet.

Östersunds kommun har drivit arbetet med att skapa en biogasanläggning som ett projekt sedan 2019. Bolaget har sedan bildandet tagit över ansvaret och har arbetat med att säkra förutsättningarna för att kunna bygga anläggningen, detta genom att säkra substrattillgång och försäljning av gas och biogödsel. Även upphandlingsprocessen har påbörjats under året.

För ytterligare information om bolagets verksamhet hänvisas till bolagets Årsrapport 2022.

Bolaget bildades 2022-07-08 och har inte haft några anställda under året.

2.1. Styrelsens sammansättning

2.1.1. Val av styrelsens ledamöter

Kommunfullmäktige i ägarkommunerna har utsett femton ledamöter till bolagets styrelse.

Valen har anmälts på den första bolagsstämman som genomfördes 2022-08-24.

2.1.2. Styrelsens arvoden

För arvoden till styrelse och lekmannarevisor med ersättare så gäller det arvodesreglemente som Östersunds kommunfullmäktige fastställt även i bolaget. Hanteringen av arvoden hanteras också av Östersunds kommun i den e-tjänst som kommunens förtroendevalda använder.

2.1.3. Styrelsemedlemmar

Styrelsen för bolaget består av 15 ordinarie ledamöter, inga suppleanter eller arbetstagarrepresentanter finns.

Inga utskott har funnits.

Under året har två nya ledamöter utsetts.

Verkställande direktören (VD) deltar i samtliga styrelsemöten. Därutöver deltar projektledare och sakkunnig.

Under 2022 har styrelsen bestått av följande personer:

<i>Styrelsemedlemmar</i>		<i>Tillträdesdatum</i>	<i>Avgångsdatum</i>
Magnus Andersson	Ordförande	2022-07-08	
Katarina Nyberg Finn	Vice ordförande	2022-07-08	
Magnus Lenz	Ledamot	2022-07-08	
Andreas Köhler	-"-	2022-07-08	
Björn Lekedal	-"-	2022-07-08	
Margareta Widell	-"-	2022-07-08	2022-11-29
Lisa Bois	-"-	2023-01-16	
Anders Sundin	-"-	2022-07-08	
Nils Sandqvist	-"-	2022-07-08	
Bo Karlsson	-"-	2022-07-08	
Jörgen Persson	-"-	2022-07-08	2022-09-08
Barbro Norberg	-"-	2022-09-08	
Magnus Karlsson	-"-	2022-07-08	
Olof Wallgren	-"-	2022-07-08	
Annica Lindström	-"-	2022-07-08	
Morgan Olsson	-"-	2022-07-08	
Daniel Danielsson	-"-	2022-07-08	

2.1.4. Styrelsens närvaro

Styrelsen har under 2022 haft två sammanträden. Närvaron vid styrelsemötena har varit enligt följande:

Namn	Funktion	Närvaro
Magnus Andersson	Ordförande	2
Katarina Nyberg Finn	Vice ordf	2
Magnus Lenz	Ledamot	0
Andreas Köhler	Ledamot	2
Björn Lekedal	Ledamot	1
Margareta Widell	Ledamot	1
Anders Sundin	Ledamot	2
Nils Sandqvist	Ledamot	2
Bo Karlsson	Ledamot	2
Jörgen Persson	Ledamot	2
Barbro Norberg	Ledamot	2
Magnus Karlsson	Ledamot	0
Olof Wallgren	Ledamot	2
Annica Lindström	Ledamot	2
Morgan Olsson	Ledamot	2
Daniel Danielsson	Ledamot	2

2.2. Intressen i andra företag

Allmänheten ska kunna lita på att förtroendevalda och anställda i kommunkoncernen uppträder på ett opartiskt och hederligt sätt. Det är därför ytterst olämpligt att styrelseledamöter och anställda i beslutande positioner har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.

Inga särskilda åtgärder har vidtagits med anledning av ovanstående.

2.3. Styrelsens arbete under året

Under 2022 har styrelsen haft 2 ordinarie sammanträden. Sekreterare har varit Torbjörn Stark, VD.

Styrelsen har behandlat följande fasta punkter:

- Mötets öppnande
- Val av justeringsmän
- Fastställande av dagordning
- Information, rapporter och diskussioner
 - o Nuläge för projektet
- Uppföljning av projektet
- Övriga frågor
- Nästa sammanträde
- Avslutning

Följande ärenden har behandlats av styrelsen sedan bolagets bildades:

- Stämmodirektiv
- Organisering av bolaget
- Konstitution av styrelsen
- Utse VD
- Styrelsens arbetsordning
- VD-instruktion
- Attest- och utanordningsinstruktion
- Firmateckning
- Mötesplan
- Kontokredit
- Juridisk bedömning av bolagsordning och ägardirektiv
- Upphandling av biogasanläggning
- Resultatbudget 2023 och investeringsplan 2023-2025
- VD-avtal

En juridisk bedömning genomförd av advokatfirman Kahn&Pedersen behandlades vid styrelsemöte 2022-11-28. Bedömningen beställdes utifrån att de planer som finns för bolagets verksamhet inte överensstämde med fastställd bolagsordning och ägardirektiv.

Styrelsen beslutade att överlämna promemorian till Östersunds Rådhus AB för vidare handläggning. Tillsammans med promemorian lämnades även några frågeställningar.

Slutsatserna i den lämnade rapporten kommenteras under avsnitt 3.

I övrigt har inga frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt lämnats till ägarna för ställningstagande under året.

2.3.1. Tvister

Under 2022 har bolaget inte haft några tvister.

2.3.2. Utlämnande av allmänna handlingar

Utlämning av allmänna handlingar ska ske skyndsamt. Avslagsbeslut får enligt VD-instruktion fattas av VD.

Under 2022 har inga avslagsbeslut angående utlämnande av allmän handling fattats.

2.4. Styrelsens och verkställande direktörens utvärdering

I enlighet med Policy för kommunägda bolag i Östersunds kommun och ägardirektiv ska årligen en utvärdering av styrelsens och verkställande direktörens arbete genomföras.

Styrelsen diskuterade frågan vid styrelsemöte 2023-02-10 och under överläggningen konstaterade styrelsen att

- En utvärdering av styrelsens arbete och VD ska vara ett hjälpmedel för att utveckla bolagets arbete. För att en utvärdering ska bidra till den utvecklingen menar styrelsen att dels ett helt verksamhetsår bör ha genomförts och dels att en majoritet av ledamöterna sitter kvar efter ordinarie bolagsstämma.
- Styrelsen konstaterar att bolaget endast bedrivit verksamhet under knappt sex månader och att en stor del av styrelsen kommer att ersättas av nya ledamöter vid vårens ordinarie bolagsstämma.
- En Bolagsstyrningsrapport ger en bra information till den nya styrelsen och att denna kan bidra till bolagets fortsatta arbete.

Mot bakgrund av att verksamheten endast bedrivits under knappt sex månader och att en stor del av styrelsen kommer att ersättas av nya ledamöter beslutade styrelsen att en Bolagsstyrningsrapport ska tas fram, att inte genomföra någon utvärdering av styrelsen och VD samt att inte genomföra den självdeklaration som finns i den mall som Östersunds Rådhus AB tagit fram.

2.5. Bolagets arbetsgrupp

Verkställande direktören (VD) leder verksamheten inom de ramar som styrelsen lagt fast. Bolagets VD har varit anlitad på konsultbasis. VD tar fram informationsbeslutsunderlag inför styrelsemöten, är föredragande samt ger motiverade förslag till beslut. VD leder bolagets arbete och fattar beslut efter samråd med övriga i bolaget engagerade personer.

Bolagets arbetsgrupp har bestått av:

- Torbjörn Stark, VD fr.o.m. 2022-07-08 (VD från 2022-09-02)
- Lars Wissing, sakkunnig fr.o.m. 2022-07-08
- Peter Tholén, projektledare fr.o.m. 2022-07-08

2.6. Revisorer

Bolagets externa revisorer upphandlas av Östersunds kommunens revisorer. Lekmannarevisorerna utses av respektive ägares kommunfullmäktige.

Revisorer under 2022 har varit:

Deloitte AB

- Lars Magnusson – huvudansvarig auktoriserad revisor

Lekmannarevisorer:

- Britt Carlsson
- Lars-Olof Eliasson
- Karl Göran Eriksson
- Berit Forsgård
- Lars Tommy Jakobsson
- Greger Mårtensson
- Thorbjörn Näslund
- Kent Wassdahl

VD har haft löpande kontakt med bolagets auktoriserade revisorer. Samarbete med lekmannarevisorerna har främst skett genom kontakt mellan VD och de sakkunniga biträdena. Ett möte med lekmannarevisorer har hållits 2023-02-10 där ordförande och VD deltog från bolagets sida.

Auktoriserad revisor har inte deltagit vid styrelsesammanträdena under året.

Lekmannarevisorerna har inte deltagit vid styrelsesammanträdena under året.

Då bolagets första räkenskapsår sträcker sig till 2023-12-31 har ingen revisionsberättelse eller granskningsrapport lämnats av yrkesrevisor eller lekmannarevisorerna.

3. Efterlevnad av styrande direktiv

Den planerade biogasanläggningen som bolaget ska bygga beräknas vara i drift 2025. Bolaget är således nu i en planeringsfas vilket måste tas i beaktning när det gäller efterlevnad av styrande direktiv och de kommentarer som lämnas i detta avsnitt.

Som nämnts under avsnitt 2.3 har advokatfirman Kahn&Pedersen på uppdrag av bolaget genomfört en juridisk bedömning av den planerade verksamheten ställd mot bolagsordning och ägardirektiv.

Av den lämnade rapporten framgår

- Konkurrensrättsligt och statsstödsrättsligt kan bolagets verksamhet och ägarkommunernas kapitaltillskott vara tillåtna. För att avgöra detta behöver bolaget och ägarkommunerna fatta vissa beslut och utreda ett antal omständigheter.

- Kommunalrättsligt är bedömningen att verksamheten sannolikt är tillåten och kompetensenlig.
- De största utmaningarna är upphandlingsrättsliga då det inte är möjligt att göra anskaffningar mellan bolaget och ägarkommunerna utan föregående upphandling

Styrelsen i bolaget beslutade 2022-11-28 att överlämna rapporten tillsammans med några frågeställningar till majoritetsägaren Östersunds Rådhus AB för vidare handläggning.

Frågeställningarna var:

- Hur hanterar vi att ägarna bildat bolaget med en investering i CBG för 270 mnkr och att vi nu har Klimatkliv för LBG och en investering för 320 mnkr?
- Vi har en tight tidplan.
 - Upphandlingsförfarandet tål ingen längre fördröjning i beslutet.
 - Sannolikt överstiger investeringen 320 mnkr. Kunskap i april/maj men hemliga anbud till den är klar.
 - Bolagsordningen säger att viktiga frågor ska tas av ägarnas Kf.
 - Lånet i internbanken ska via styrelsen i BiogasJH till Rådhus AB, FINU, Ks och slutligen Kf.
- Risker:
 - Sent miljötillstånd.
 - Överklagande miljötillstånd, bygglov, upphandling
- Hur löser vi dessa utmaningar?

Vid en ägardialog med styrelsen för Östersunds Rådhus AB 2023-01-31 redovisades och diskuterades dessa frågeställningar.

Vid nästkommande styrelsemöten i BiogasJH 2023-02-10 beslutade styrelsen att ge VD i uppdrag att ta fram en projektbeskrivning i syfte att komma med förslag på hur de juridiska och ekonomiska frågeställningarna kan hanteras för att säkerställa att gällande bolagsordning, ägardirektiv och lagstiftning efterlevs.

3.1. Efterlevnad av det kommunala ändamålet

I bolagsordningen anges bland annat:

- Bolaget har till föremål för sin verksamhet att förbereda samt uppföra och driva en anläggning för rötning av avfall och uppgradering av rågas till fordonsgas och framställning av biogödsel och idka därmed förenlig verksamhet. Inom ramen för de för Bolaget gällande kommunalrättsliga principerna, aktieägaravtal och samverkansavtal får Bolaget även; utföra tjänster på uppdrag av ägarkommunerna, samt i begränsad omfattning till andra tillhandahålla tjänster som har samband med föremålet för Bolagets verksamhet.
- Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelats av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe. Bolagets verksamhet skall alltid bedrivas i enlighet med vid var tid tillämpliga kommunalrättsliga principer och föreskrifter. Endast kommuner eller kommunala bolag kan vara aktieägare.
- Bolaget har till ändamål för sin verksamhet att genom samverkan omhänderta matavfall och annat biologiskt nedbrytbart material i syfte att uppnå EU:s

avfallsdirektiv, nationella etappmål, mål i kommunala avfallsplaner samt andra regionala och lokala mål som syftar till att tillvarata resurser i matavfall och annat biologiskt material.

Bedömningen är att bolagets planerade verksamhet följer det kommunala ändamålet vilket också vidimeras i den juridiska bedömningen.

Däremot så stämmer inte den planerade verksamhet med bolagsordningens intentioner om att bolaget i begränsad omfattning kan utföra tjänster åt andra.

Om investeringen ska genomföras bör bolagsordningen därför skrivas om.

3.2. Efterlevnad av de kommunala befogenheterna

Kommuner får själva ta hand om angelägenheter av allmänt intresse. En kommunal angelägenhet innebär att den bedrivna verksamheten har ett allmänt intresse och anknytning till kommunens område eller dess medlemmar.

Lokaliseringsprincipen

Bolaget följer principen. Den juridiska bedömning som genomförts bestyrker detta.

Likställighetsprincipen

Principen följs.

Självkostnadsprincipen

Principen kommer inte att följas då bolagsordning och ägardirektiv säger ”*Med avsteg från självkostnadsprincipen och vinstförbudet i Kommunallag (2017:725) ska Bolagets verksamhet bedrivas på affärsmässiga grunder och med optimalt resursnyttjande.*”

I den juridiska bedömning som genomförts konstaterar advokatfirman att bolagets planerade verksamhet ur ett kommunalrättsligt perspektiv sannolikt är tillåten och kompetensenlig.

3.3. Efterlevnad av ägardirektiv

Den planerade verksamheten bedöms inte efterleva ägardirektivet i den del som säger att

Bolaget ska, då biogasanläggningen är uppförd, ha möjlighet att ta emot avfall från andra leverantörer än Ägarkommunerna. Detta ska ske enligt sedvanliga upphandlingsregler enligt LOU alternativt LUF och inte uppgå till mer än 20 procent av Bolagets verksamhet enligt förutsättningarna i LOU respektive LUF.

Av den juridiska bedömningen framgår att av bolagets planerade verksamhet uppgår cirka 75% av omsättningen från andra leverantörer.

Om investeringen ska genomföras bör därför ägardirektivet skrivas om.

3.3.1. Uppföljning av uppdrag

Av bolagets ägardirektiv framgår att bolaget har till uppdrag att ”*att genomföra Ägarkommunernas ambition om att möjliggöra en byggnation av en anläggning för rötning av matavfall och uppgradering av rågas till fordonsgas (biogasanläggning) i Östersund. För att kunna genomföra planerna krävs ett gediget förarbete i form av utredningar av olika karaktär exempelvis ekonomiska, juridiska och miljömässiga*”

Verksamhet som bedrivits är i enlighet med ägardirektivet.

3.3.2. Efterlevnad av övriga styrdokument

De styrdokument som fastställs av den första bolagsstämman och senare av styrelsen har efterlevts av bolaget.

Bolagets verksamhet styrs av följande dokument:

- Bolagsordning
- Ägardirektiv
- Aktieägaravtal
- Samverkansavtal
- Arvodesregler antagna av kommunfullmäktige i Östersund
- Finanspolicy och finansiella riktlinjer Östersunds kommunkoncern
- Policy för styrning av kommunägda bolag i Östersunds kommun
- Policy farliga förmåner för förtroendevalda respektive medarbetare
- Riktlinje för hantering av arkiv i Östersunds kommun
- Aktuella lagar och föreskrifter
- Arbetsordning för styrelsen
- Attest- och utanordningsinstruktion
- VD-instruktion

3.4. Internkontroll

Eftersom bolaget har varit under en uppbyggnadsfas har den interna kontrollen ingått i införandet av administrativa rutiner i form av redovisning, utbetalningar och arvodeshantering.

Redovisningen hanteras av Deloitte och attest- och utanordningsinstruktionen liksom utbetalningsrutinen har utarbetats i samråd med Deloitte och Östersunds kommuns redovisningsenhet.

Arvodeshanteringen hanteras av Östersunds kommun och registrering sker i den e-tjänst som kommunens övriga förtroendevalda använder.

Bedömningen är att dessa rutiner uppfyller kraven på en god intern kontroll. Någon särskild plan för internkontrollen har inte gjorts.

3.4.1. Kontrollmiljö

I styrelsens arbetsordning och instruktioner för verkställande direktören säkerställs en tydlig roll- och ansvarsfördelning till gagn för en effektiv hantering av verksamhetens risker.

3.4.2. Riskbedömning och kontrollaktiviteter

I samband med införande av ovan nämnda rutiner gjordes bedömning av vilka risker som förelåg, rutinerna byggdes upp för att vara tillräckligt säkra.

3.4.3. Uppföljning av bolagets interna kontroll

Ingen uppföljning av den interna kontrollen har skett och därmed har inte heller någon rapport lämnats till ägarna.

4. Ägardialog

Bolaget ska minst en gång per år medverka vid ägardialog med Östersunds Rådhus AB.

Bolaget medverkade vid en ägardialog 2023-01-31. Följande punkter ingick i dialogen:

- Arbetsordning
- VD-instruktion
- Pågående tvister
- Uppföljning av styrelsearbetet, utvärdering – kommande möten
- Personal
- Dialog med revisionen
- Efterlevnad av styrande direktiv
- Det pussel bolaget har att lägga inför beslut om genomförande av investeringen
- Hur ska ett antal frågor lösas?

5. Behandling av bolagsstyrningsrapporten

Föreliggande bolagsstyrningsrapport för år 2022 har fastställts av styrelsen vid ett sammanträde per capsulam 2023-02-20.

Bolagsstyrningsrapporten kommer därefter avlämnas till ägarna som ett led i deras uppsiktsplikt och beslut om verksamheten i Biogas i Jämtland-Härjedalen AB varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.